

**Norden og udviklings-
landene er et perfekt
match, lyder det fra
den nye minister for
begge dele.**

Side 3

GODT NYT ÅR

Foreningen Norden vil gerne ønske jer alle et godt og coronafrit nyt år.

Jeg håber og tror, at 2021 bliver et mere aktivt år i vores forening. Sundhedskrisen har lagt en dæmper på aktivitetsniveauet i 2020 for os og for alle andre, men nu er der lys forude. Landsforeningen og lokalafdelingerne vil gøre alt for, at vi i det nye år kommer tilbage i fulde omdrejninger igen.

Det er vigtigt, at vi stadig med en stor medlemsopbakning kan påvirke beslutningstagerne i en mere nordisk retning. Vi har i 2020 fået sat et stærkere samarbejde mellem de nordiske lande på sundhedsområdet på dagsordenen, og det er nu fulgt op med en aftalte mellem de nordiske sundhedsministre. Vi fik også i en tidlig fase sikret, at der blev en særlig nordisk regel i forbindelse med udenrigsministeriets rejsevejledninger, hvor de nordiske landes rejsevejledninger blev opdelt regionsvis.

I 2020 har vi været direkte involveret i det danske formandskab for det nordiske regeringssamarbejde. Vi har især haft fokus på de unge med en ungdomskampagne for Norden på de sociale medier og med en rapport, der giver et grundigt indblik i de unges forhold til Norden og det nordiske samarbejde.

Foreningen Norden har ligeledes i 2020 sat fokus på et bedre nordisk samarbejde inden for sø- og miljøberedskabet. Med det fælles hav, der omgiver os i Norden, vil vi sammen kunne skabe et langt bedre beredskab - endda for færre penge.

Med Foreningen Nordens mange medlemmer kan vi vise, at det nordiske samarbejde stadig har den bredeste folkelige opbakning, når det gælder Danmarks deltagelse i internationalt samarbejde.

Vi håber, at I fortsat vil være med til at støtte udviklingen af det nordiske

samarbejde, når I inden for nogle dage modtager kontingentopkrævningen for 2021.

På forhånd tak.

Venlig hilsen
Marion Pedersen
Landsformand

NORDISKE

Foreningen NORDEN

Vandkunsten 12,
1467 København K.
Telefon: 35 42 63 25,
mail: landskontoret@foreningen-Norden.dk,
www.foreningen-norden.dk

Landsformand: Marion Pedersen, kst.
Generalsekretær: Peter Jon Larsen

Protektor:

Hendes Majestæt
Dronning Margrethe II

NORDISKE – foreningens magasin

Redaktion: Esben Ørberg,
ansvarshavende redaktør,
Telefon: 27 25 80 40,
redaktion@foreningen-norden.dk.

Grafisk tilrettelæggelse:

Pia Alø Visser, Rosendahls a/s.

Annoncesalg:

Rosendahl Mediaservice,
Niels Hass, nh@rosendahls.dk,
Telefon: 76 10 11 56.

NORDISKE udkommer i januar, april,
juni og oktober.

Næste nummer omdeles
20.-23. april 2021

ISSN: 0901-4950.

Tryk: Rosendahls a/s.

Forsidefoto: Claus Bonnerup, Scanpix

Medlemskab: Du bliver medlem for 295,-
om året, 390,- for en husstand, 195,- for
pensionist og 240,- for pensionistpar.

Skriv til os. Se vores adresse til venstre
her på siden. Eller meld dig direkte ind:
**www.foreningen-norden.dk/
medlemsformer-og-kontingenter/**

- Jeg er da ærgerlig over at skulle afløse min gode ven Mogens Jensen på ministerposten, men sådan lå landet jo, siger den tidligere gruppeformand, sundhedsordfører og statsrevisor for Socialdemokratiet, som her er på vej til Dronningen for at blive udnævnt.
Foto: Philip Davali, Scanpix

Nordiske værdier gjorde ham til politiker

Han har arbejdet med syge i Indien og Grønland og er nu minister for nordisk samarbejde og udviklingssamarbejde. Et perfekt match, mener Flemming Møller Mortensen (S), som lige nu ser sundhedskrisen som det vigtigste samarbejdsområde. Mød den nye nordiske minister.

Han fik noget af en ilddåb, den nye nordiske minister. Statsminister Mette Frederiksen ringede nøjagtig klokken 21.59 onsdag aften for at tilbyde ham en plads på ministerholdet. Dagen efter blev han formelt indsat som minister for udviklingssamar-

bejde og nordisk samarbejde, og allerede mandag havde han møder med tre samarbejdspartnere; den danske delegation ved Nordisk Råd, de øvrige nordiske samarbejdsministre og de europæiske udviklingsministre.

Og hvad var det så, Flemming Møller Mortensen tog fat på som det første?

- Det var Covid-19. Helt klart. Det er simpelthen den vigtigste dagsorden i øjeblikket. Det blev understreget af, at vi allerede på min anden dag som minister havde en færøsk initieret konference om Covid-19. Det hele handler jo om, at vi skal komme godt igennem, og det er en enorm udfordring med stigende smittetal og manglende viden om, hvordan befolkningerne reagerer på vaccinen, siger den tidligere socialdemokratiske sundhedsordfører gennem fem år i dette interview med Nordiske, som er foretaget lige før jul – hvor han netop har rundet sin tredje uge som minister.

Han tilføjer, at udviklingslandene, som hidtil ikke har været hårdt ramt af sundhedskrisen, alligevel mærker konsekvenserne af smitten i den rige del af verden.

- Mange af landene er slået årtier tilbage i økonomisk vækst, fordi samhandel og turisme er reduceret eller helt gået i stå. Derfor skal vi virkelig have øje for, hvordan krisen efterlader den fattigste del af verden, og derfor giver det god mening at placere de to områder under én minister.

For ham handler det om konkret værdi af det nordiske samarbejde.

- Vi vil dele smitte-viden og data samt kapacitet, hvis det bliver nødvendigt, med hinanden i Norden. Dernæst vil vi dele erfaringerne med den store verden. Det er i kort form, hvad vi lige nu prioriterer højst i det nordiske samarbejde.

Norden og mig

Hvad er Flemming Møller Mortensens spontane og personlige karakteristik af de enkelte nordiske lande?

Færøerne: Kunst! Jeg har selv købt en del med hjem.

Grønland: Natur, sårbar natur – og mange venner.

Norge: Spændende sundhedsvæsen – og vandreture.

Sverige: Design, glaskunst og ferier med svensk popmusik og diskoteker i Stockholm.

Finland: Arkitektur, en barsk historie og et melankolsk folkefærd.

Island: Spændende betoning af dansk historie og et stort amerikansk aftryk.

Flemming Møller Mortensen kommer igen ind på, at den dobbelte ministerpost bestående af udviklingssamarbejde og nordisk samarbejde passer mere end perfekt sammen.

- Hele baggrunden for, at jeg blev politiker, er vores nordiske værdiplatform og samfundsmodel, og jeg synes, at vi både har råd til og pligt til at give verden en hånd, at arbejde for en mindre skæv verden, at inspirere hele verden ud fra vores model.

Flemming Møller Mortensen mener, at Norden har alle forudsætninger for at være foregangsregion.

- Vi holder øje med at retfærdighed sker fyldest og at lighedsprincipperne holdes i hævd, hvad enten det handler om ligestilling mellem køn, etnicitet, tro eller seksuelle minoriteter. Vi har lav korruption, høj valgdeltagelse og er virkelig gode til at inddrage civilsamfundet og erhvervslivet. Vi udgør en ganske stor muskel, når vi går sammen i Norden, og vi har endda en god organisering af samarbejdet i Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd, lyder det fra ministeren, som tilføjer, at ministerrådet dog kan blive bedre til at lytte til Nordisk Råds anbefalinger, men at den grundlæggende struktur er et stærkt afsæt for samarbejde og fælles initiativer.

Som eksempel nævner han kulturområdet.

- Kultur skal prioriteres – og det samme skal arbejdet for et bedre klima. Det er ikke modsætninger, men forudsætninger for en bedre fremtid. Og det er vigtigt at huske, at integration sker på baggrund af kultur i bred forstand. Der er altså masser af grunde til, at kulturformidling er en tung faktor for ministerrådet.

Betydningen af nordisk samarbejde fik Flemming Møller Mortensen understreget, da han stod foran Dronning Margrethe for at blive udnævnt.

- Dronningen var optaget af at fortolke og forklare den fine harmoni de nordiske lande imellem og hun fortalte, hvordan hendes egen familie har tæt knyttede nordiske familiebånd. Og hun understregede, at uanset, om man har familiebånd, så har de nordiske lande tætte indbyrdes bånd.

Ministerens liv – med egne ord

- Min verden er udgået fra Himmerland. Født for 57 år siden i et hjem fyldt med glæde og fællesskabsfølelse. Min mor, som lever endnu, var sygehjælper, min far præstegårdsforpagter. For ham var det vigtigste, at min søster og jeg morede os. Jeg

Ranum

‘Det bedste år i mit liv’

Nicolai Wang Olsen, elev

På Ranum Efterskole College lever 450 elever fra hele verden sammen.

Vi er en boglig efterskole med niveaudelt undervisning i 9. & 10. klasse.

Vi har 21 Cambridge IGCSE fag, 50 profil- og valgfag, og 3 gange årligt rejser vi ud i verden.

Book en rundvisning på www.ranumefterskole.dk • Reservér en plads til det bedste år i dit liv

RANUM

EFTERSKOLE COLLEGE

begyndte at læse arkæologi, men blev skræmt ved udsigten til arbejdsløshed. Gik på Rødding Højskole og fik forståelse for dansk-skandinavisk tankegang. Blev sygeplejerske og havde et skelsættende år som eneste europæer langt ude på landet i Indien i en spedalskhedsmission.

- Blev gift med Erik og var allerede dengang stolt over, at mænd kunne ægte hinanden i Norden. Var sygeplejerske i Grønland, hvor jeg selv mener, at jeg blev et større menneske og en rigere dansker. Senere var jeg afdelingssygeplejerske på Aalborg Sygehus og leder i medicinalindustrien og samtidig kommunalpolitiker i Skørping, senere Rebild, Kommune. Blev valgt til Folketinget i første forsøg i 2007 og bor i dag i Aalborg Kloster, hvorfra jeg har orlov som forstander. Et hverv jeg havde sammen med Erik, som desværre døde af prostatakræft i 2019. Vi nåede 35 lykkelige år sammen.

eø

Flemming Møller Mortensen ved et af sine første nordiske formøder. Til højre ses Ove Ullerup, tidligere hofmarskal, tidligere ambassadør i Sverige og nu ambassadør for nordisk samarbejde og Østersørådet. Foto: Udenrigsministeriet.

'Genistreg at placere Norden og udviklingslandene under samme minister'

Generalsekretær i Mellemfolkeligt Samvirke, Tim Whyte, skrev blandt andet i Kristeligt Dagblad:

'Nogle sukkede, da de hørte, at den nye minister for udviklingssamarbejde, Flemming Møller Mortensen (S), også skulle være minister for nordisk samarbejde – som om der ikke er nok at se til med en pandemi, en galopperende klima- og ulighedskrise, som rammer fattige lande hårdt, en kommende sultkatastrofe og et demokrati under pres og nye konflikter i Afrika.

Men jeg synes faktisk, det er en genistreg. Det nordiske samarbejde, der i årenes løb har været et lidt forsømt appendiks til en lang række forskellige ministerier, ligger rigtigt godt hos ministeren for udviklingssamarbejde. Det giver nye muligheder at samtænke udviklingsbistand og nordisk samarbejde. Gennem et tættere samarbejde med de andre nordiske lande kan vi faktisk opnå meget mere på vores væsentlige internationale solidaritetsdagsordner.

Vi har brug for stærke allierede, som tænker, som vi gør, og som kan være med til at rykke EU, FN, OECD, Verdensbanken og også andre lande. Og her er der faktisk et naturligt værdifællesskab med de andre nordiske lande.'

Hvad er ministeriet?

Den første minister for nordiske anliggender, Tyge Dahlgaard, blev udpeget i 1966 af Jens Otto Krag. Siden har der været 23 nordiske ministre, dog var der ingen under Poul Hartling og Anker Jørgensen i 70'erne. Alle ministrene har haft andre ressortområder på samme tid, alt fra fiskeri over økonomi, bolig, undervisning, forsvar, miljø, kirke og indenrigs til ligestilling. Dog var socialdemokraten Lise Østergaard udelukkende minister for nordiske anliggender i et par år i begyndelsen af 80'erne. Kristeligt Folkepartis miljøminister Christian Christensen var fra 1982-87, under Schlüters firkloverregering, den sidste med ressortbetegnelsen 'nordiske anliggender'. I den anden, korte Schlüter-regering var Lars P. Gammelgård fiskeriminister og den første minister for nordisk samarbejde.

Dronning Margrete den Førstes sarkofag er placeret bag alteret i Roskilde Domkirke. Meget passende er forfatteren bag storværket om Margrete I, Anne Lise Marstrand-Jørgensen her fotograferet ved kirken – med koret i baggrunden. Foto: Simone Maria Kønig Lilmoes, Gyldendal Media

Margrete I endte med at tage magten i hele Norden

Margrete den Første blev bortgiftet som barnebrud, men endte med at tage magten i hele Norden. Undervejs må hun have følt sig virkelig ensom, mener forfatteren Anne Lise Marstrand-Jørgensen, der har brugt sin egen ensomme barndom til at tegne et romanportræt af den stærke middelalderkvinde

Af Daniel Øhrstrøm

Hovedpersonen i Anne Lise Marstrand-Jørgensens nye store historiske roman gemmer sig bag alteret i Roskilde Domkirke.

- Lad os gå op til hende, så hun kan høre, hvad vi siger, hvisker Anne Lise Marstrand-Jørgensen og blinker med det ene øje, mens hun går op ad kirkegulvet i den ikoniske kirke, der emmer af historie.

Døde danske konger og dronninger hviler i sidekapellerne herinde, hvor Bjørn Nørgaards omdiskuterede gravmæle til dronning Margrethe II allerede står pænt pakket ind i et pastelfarvet træhylster, så det er parat til den dag, hvor nationen skal sige farvel til den nuværende dronning. Til den tid bliver hun ikke den første Margrethe i kirken. For på den anden side af den gigantiske, 500 år gamle altertavle, der skildrer hovedbegivenhederne i Jesu liv i form af forgyldt belgisk træskærerarbejde i verdensklasse, ligger en lille hvid dame og troner i ensom majestæt i det, der på én gang føles som kirkens helligste og hemmeligste plads bag alteret.

Og det er hende, Anne Lise Marstrand-Jørgensen har skrevet om i sin nye roman, der slet og ret hedder 'Margrete I' og altså handler om middelalderens mest magtfulde danske kvinde, der levede fra 1353 til 1412 og nåede at samle både Danmark, Norge og Sverige under sit styre i Kalmarunionen.

- Det er lidt specielt at stå her. For når man som romanforfatter skriver om en historisk person, forsøger man jo at vække vedkommende til live. Og jeg har efterhånden levet længe med hende i mine tanker, så det er næsten underligt at se hende så ubevægelig, siger Anne Lise Marstrand-Jørgensen

og kigger undersøgende på gravmælet, som om marmorkvinden, der ligger fredfyldt på ryggen som en eventyrprinsesse, kunne vækkes med et kys.

Margrete I - den bedste politiske begavelse blandt danske fyrster

Selv i marmor ser Margrete den Første levende ud. Hun har en bedekrans i hånden, som om hun blot ligger stille i bøn med blikket rettet mod kirkens hvælvinger og videre mod himlen.

- Det virker helt rigtigt, at hun har fået den centrale plads her bag alteret. For det var i høj grad også hendes alliance med kirken, der sikrede hende magten på jorden. Dengang havde både kirken og kongemagten jo enorm magt. Kirken var kongens bank. Den kunne ikke selv gå i krig, men sagtens finansiere krige, og Margrete den Første forstod at holde sig gode venner med kirkens overhoveder og var også på god fod med paven. Hun donerede store summer til kirken, og meget tyder på, at troen også betød noget for hende personligt. Der er for eksempel flere beretninger om, at hun bad om at få hentet relikvierne frem, når hun besøgte en kirke eller et kloster. Og som barn blev hun også undervist af den indflydelsesrige abbedisse og senere helgen Birgitta af Vadstenas datter (Merete Ulfsdatter, red.), siger Anne Lise Marstrand-Jørgensen og kigger igen beundrende på "sin" dronning.

Margrete den Førstes gravmæle er på samme tid pompøst og stilrent med den gennemgående hvide marmorfarve med motiver, der blander hendes eget livs begivenheder sammen med bibelhistorier, så man kan blive helt i tvivl om, om stenhugger-

Da dronning Margrethe II, 600 år efter dronning Margrethe I's regeringstid, bliver bedt om at vurdere sin forgængers nordiske samlingsforsøg, er hun ganske kritisk. Det fremgår af dette uddrag af Nordiskes interview med dronningen i 2017, hvor vi spurgte: - Hvad med den nordiske samling, som Margrethe I stod i spidsen for med Kalmarunionen omkring 1400. Har den haft betydning for nutidens fællesskabsfølelse? Margrethe II svarede: - Jeg tror, at den sproglige og geografiske nærhed er det, som virkelig binder os sammen. De mere politiske samlingsforsøg medførte jo en stribe af krige og ufredeligheder, hvor vi skældte hinanden hæder og ære fra. Foto fra Nordiskes interview. Foto: Jakob Carlsen.

arbejdet et sted på frisen for eksempel forestiller hende eller Jomfru Maria. Men selvom Margrethe den Første vist også i virkeligheden var en lille dame, er der ingen tvivl om, at hun havde stor magt.

- Læg mærke til de tre kroner over hendes hoved. De må næsten stå for Danmark, Norge og Sverige, som hun på sin stedsøns vegne var regent over, da hun samlede Skandinavien i Kalmarunionen. Hun var dansk kongedatter. Men formelt set var hun faktisk kun dronning af Norge gennem sit ægteskab med Håkon den Sjette, som med al respekt ikke kom til at sætte noget stort præg på verdenshistorien. Jeg ved ikke, hvor han selv blev begravet, men her i kirken skal de stærke kvinder åbenbart ligge for sig selv, siger Anne Lise Marstrand-Jørgensen.

Det er ikke første gang, Anne Lise Marstrand-Jørgensen skriver om en stærk kvinde i middelalderen. Hendes romaner om nonnen Hildegard af Bingen blev bestsellere. Og den nye roman på 600 sider følger Margrethe den Første, fra før hun som 10-årig blev gift med Håkon den Sjette og kort efter brylluppet mistede sin storebror, der hedder Kristoffer i romanen. Da storebroderen dør som 22-årig, oplever hun – i romanen – et øjebliks trøstende ømhed, da Valdemar Atterdag 'forvandler sig til far' i en sjælden omfavelse af hende. Kongen kalder hende også for sin 'lille amulet'. Men ellers er det i høj grad et billede af en barndom i ensomhed, som Anne Lise Marstrand-Jørgensen tegner. Og den del af historien havde hun ikke svært ved at leve sig ind i.

- Den ydre historie har jeg forsøgt at gøre så kor-

rekt som muligt ved at læne mig op ad historikeren Anders Bøgghs lidt tørre, men enormt omhyggelige og detaljerede doktorafhandling om Margrete den Første. Men som romanforfatter er ens vigtigste arbejdsredskab jo ens egne følelser. Man bruger sig selv som en følelsesmæssig mikserpult, man kan skrue op eller ned for. Min egen barndom var meget ensom, så den del havde jeg ikke svært ved at skrive om. Jeg led selv af angst og depression, og allerede som 12-årig fik jeg den diagnose, men jeg havde stadig ingen at tale om det med. Og følelsen af at være alene med sine følelser har jeg brugt meget her.

Hvordan kan du ellers genkende dig selv i Margrete den Første?

- Jeg tror som sagt, at hun følte sig meget alene, men hun var også meget viljestærk. Og jeg tror, at vi begge to har ønsket at tage ejerskab over vores egen tilværelse og fortælling. Det var måske derfor, jeg begyndte at skrive, og jeg tror måske også, at hun tog magten for dybest set at tage magten over sit eget liv, siger forfatteren og sænker stemmen dramatisk:

- Forestil dig lige at blive forlovet væk som seksårig og gift som 10-årig med det ene formål at føde en søn til din mand. Hun måtte jo have følt sig totalt fanget som en brik i et større spil, men da hendes mand Håkon så dør tidligt, og hendes egen far dør, griber hun muligheden for at gøre sin egen femårige søn til konge, så hun selv kunne regere i hans sted. Tronen var ellers lovet væk til hendes søsters søn, Albrecht. Man kan spørge sig selv, hvorfor hun var villig til at satse et bekvemt liv for at gå i krig om magten og dermed sætte sig selv og sin lille søn, Oluf, i fare ved at arbejde for, at han skulle blive dansk konge. Men jeg tror simpelthen, at hun – ud over at ville tage magten i sit eget liv – syntes, at hun med sin store begavelse og sin sans for at læse magtspillet var bedst til at regere.

Dengang skulle konger vælges, og Margrete den Første formåede at få kirken og et flertal af stormændene over på sin side. Og selv da Oluf så døde tidligt, bevarede hun magten, mens hun så sikrede sin søsters barnebarn, Erik af Pommern, en plads i arvefølgen. Men mens hun levede, var hun ikke meget for at dele magten med nogen, forklarer Anne Lise Marstrand-Jørgensen.

- Hun var ekstremt påpasselig med at vælge de rigtige rådgivere, og når et magtfuldt embede blev ledigt, lod hun det typisk ikke genbesætte, så hun kunne samle mere og mere magt omkring sig selv.

Men jeg tror igen vitterligt, at hun mente, at Norden var bedst tjent med at være samlet under hendes ledelse, fordi alle så ville leve rigere og tryggere. Hun havde en eminent evne til at aflæse, hvilke slag det kunne betale sig at gå ind i. Og selvom hun kunne være brutal nok, revolutionerede hun på nogle måder også politikken. For eksempel indførte hun på et tidspunkt en erstatning til kvinder, der var blevet forulempet af soldater. Det havde ingen konger tænkt på før hende.

I romanen har Margrete den Første til gengæld en svaghed for både tro og overtro. Hun er uden tvivl en hengiven katolik og besøger blandt andet Den Hellige Olavs grav, da hun ikke kan blive gravid. Men hun tror samtidig også på de underjordiske og elverpiger:

- Den del er romanen er ren fiktion, men jeg syntes, at hun havde brug for en underjordisk del af sin egen ellers forholdsvis rationelle personlighed, så det har jeg brugt som et fiktivt forsøg på at frigøre hendes mere ukontrollerede sider.

Kan du også spejle dig i hendes tro?

- Jeg tror ikke på elverpiger, men jeg har helt klart en tro på Gud og på vigtigheden af at overgive sig til noget, der er større end en selv. Derfor begynder jeg også altid arbejdet med bøn, hvad enten jeg skriver eller skal holde et foredrag. Inden et foredrag er det måske bare en lille hurtig bøn om at være til glæde og gavn, men i mit skrivearbejde synes jeg også, at bønnen hjælper mig til at fokusere på det, jeg skal lave. Det er en daglig praksis og overgivelse, så jeg minder mig selv om, at det ikke skal handle om mig. Og i den forstand føler jeg også, at det er en slags åndelig praksis at skrive, siger hun og lyser op i et smil:

- Da jeg skrev mine bøger om Hildegard, sagde en af mine venner, at han havde afsløret mig, fordi jeg jo skrev om min egen tro under dække af at skrive om en middelalderlig nonne. Det er måske for meget sagt, men for mig er troen også en daglig rettesnor i alt, hvad jeg foretager mig. Og hvad enten man er nonne, dronning eller forfatter, tror jeg, at man har brug for at underlægge sig en større magt, og det tror jeg faktisk også, at Margrete den Første gjorde. Og på den måde var hun jo heller aldrig helt alene, siger Anne Lise Marstrand-Jørgensen.

Daniel Øhrstrøm er journalist på Kristeligt Dagblad, som tidligere har bragt artiklen. Senere på året fokuserer vi på den kommende spillefilm om Margrete I.

Nordisk samarbejde på sine store globale prøve

Når FN holder miljøtopmøde næste gang, skal det vise sig, om de nordiske landes forarbejde har været sliddet værd. Hvis det bliver besluttet af forhandle en ny, global aftale om bekæmpelse af marint affald med stort fokus på plastik, vil det nordiske samarbejde med globale partnere sandsynligvis være stærkt medvirkende. Vi møder en stærk nordisk stemme i form af den danske miljøminister Lea Wermelin.

Vi taler med miljøminister Lea Wermelin (S) på en af hendes virkelig gode dage, hvor hun kan sole sig i ros fra alle sider af Folketinget og fra miljøorganisationer og -forskere for den store aftale om biodiversitet og vild natur til 888 mio. kr., som blev indgået i begyndelsen af december.

Lea Wermelin taler på Nordisk Råds 71. session i 2019, som fandt sted i den svenske rigsdag i Stockholm. Foto: Magnus Fröderberg, norden.org.

Aftalen er blevet præsenteret samme formiddag og samtalen med Nordiske måtte udskydes et par timer, fordi ministeren skulle have tid til at uddybe aftalen for nyhedsmedierne.

Det er da også en tydelig lettet minister, som ringer os op sidst på denne fredag eftermiddag. Hun understreger, at hun er født optimist, som altid ser et halvfuldt glas i stedet for en halvtomt, og hun glæder sig over at naturgenopretningsaftalen også understøtter et fællesnordisk mål.

Danskerne har givet os det grønne mandat

- Vi har jo besluttet, at Norden skal være verdens mest bæredygtige region i 2030, og så må vi også gøre noget ved det! Det fantastiske er, at vi har et stærkt grønt mandat fra danskerne, som vi tager med ind i det nordiske samarbejde.

- Derfor har jeg fuldt fokus på udviklingen af en grøn nordisk region og samtidig med virkeliggørelsen af 2030-ambitionen, kan vi vise Norden frem for resten af Europa. Jeg tænker på vores velfærdssamfund med alt, hvad det indebærer i form af sundhedsvæsen, uddannelse, arbejdsmarked, miljø og udvikling i det hele taget.

Det er tydeligt, at Lea Wermelin er meget opmærksom på samspillet mellem Norden og EU, men lige nu er fokus på det nordiske sammenhold i en global sammenhæng, nemlig forberedelser til FNs næste miljøtopmøde i Kenya, som begynder i februar.

Nordisk samarbejde på global scene

- Den helt store opgave bliver at få indgået en international aftale om bekæmpelse af marint affald. Det er virkelig en stor og svær opgave, som vi knokler med i øjeblikket. Alene det, at alle verdens lande kan blive enige om problemet og dets

Lea Wermelin

Født 1985 i Rønne på Bornholm. Datter af en lærer og en sygeplejerske. Cand. scient.pol. i 2011, herunder et semester i statskundskab på Lunds Universitet. Forskellige job i den socialdemokratiske bevægelse, indtil hun kom i Folketinget i 2015, valgt på Bornholm med over 5000 personlige stemmer. Fik hurtigt en lang række ledende udvalgsposter, bl.a. var hun formand for skatteudvalget fra 2016-19. Miljøminister i 2019. Stedfortræder i Nordisk Råd. Gift med Jonas Bjørn Jensen, der er politisk ordfører for Socialdemokratiet på Københavns Rådhus. Mor til 9-årige Vega og 3-årige Karla.

omfang, er langt vanskeligere, end de fleste kan forestille sig. Endnu sværere er det at blive enige om, *hvordan* problemerne kan løses, for ikke at sige hvordan de enkelte lande skal bidrage til løsningen. Lande som ofte har bunker af andre vigtige opgaver at slås med.

- Lige netop her har det nordiske samarbejde virkelig sin berettigelse, fordi vi har en samarbejds tradition som ingen andre. Men det er bestemt ikke, fordi vi ikke har udfordringer i Norden. Tværtimod har vi et meget højt forbrugsaftryk. Det bidrager til, at hvaler i vore farvande ofte viser sig at være fyldt med plastik. Derfor skylder Norden at bidrage til en global løsning.

Lea Wermelin er netop afgang som ordfører for de nordiske miljøministre i det forgangne år, hvor Danmark har haft formandskab for det nordiske regeringssamarbejde. Nu ser hun tilbage og evaluerer.

Glade miljøordførere: Enhedslistens Mai Villadsen tager selvportræt inkluderende Lea Wermelin og de radikales Zenia Stampe i Det Kgl. Biblioteks Have under præsentationen af aftalen om biodiversitet. Foto: Philip Davali, Scanpix.

Lea Wermelin (tv. i lyserød frakke) under åbningen af Højlyngsstien i Sandvig på Bornholm, hvor hun også selv har hus. Stien går 67 kilometer på tværs af Bornholm og er blevet et tilløbsstykke siden åbningen i sommeren '20. Yderst til højre taler Bornholms daværende socialdemokratiske borgmester, Winni Grosbøll. Foto: Esben Ørberg.

- Vi nåede et godt stykke, især på områder, som lå lige for. Krydstogsturismen er et godt eksempel på et område, hvor Danmark endda har været anfører for at bekæmpe luftforureningen. Det handler om at få etableret tilstrækkeligt med land-strøm til skibene.

Nordisk enighed giver styrke

Wermelin nævner en andet stærkt prioriteret opgave, nemlig natur og biodiversitet, som netop i dag, hvor ministeren taler med Nordiske, har fået et nationalt løft til 888 mio. kr. i form af den politiske aftale mellem regeringen og dens tre støttepartier.

- Men også her er vi heldigvis ikke alene i Norden. Vi har tilsluttet os FNs biodiversitetskonvention, som er et af de vigtige instrumenter til at be-

skytte de vilde dyr og planter og deres levesteder. Og da vi samtidig vil være den grønneste region i verden, ligger der en kæmpe opgave. Heldigvis deles holdningen i EU, hvor vi arbejder på at gøre ambitionen i en rådsdeklaration til virkelighed. Når jeg siger «vi», er det i høj grad alle de nordiske lande. Vi er meget enige om problemerne og løsningsmodellerne.

I det hele taget er miljøministeren optaget af de værdier, som ligger til grund for, at de nordiske lande ofte formår at samarbejde både i regionen og på den internationale scene.

- Vi fremhæver altid vores velfærdssamfund og fælles historie og sprogene. Især sprogenes lighed glæder jeg mig enormt meget over. Det givet er helt særligt bånd mellem vores søsterfolk, at vi kan tale sammen. Det er helt unikt på verdensplan.

Særligt forhold til Sverige

Lea Wermelins kærlighed til Sverige er særlig stor, dels fordi hun er bornholmer, og dels fordi hendes farmor var svensk.

- Min farmor kom som 13-årig fra Sundsvall 400 kilometer nord for Stockholm for at arbejde i huset på Bornholm. Her mødte hun min farfar. Jeg har brugt uendelig meget tid sammen med hende og hun levede heldigvis længe, så længe, at hun døde kun to måneder før sin 100-års dag i 2017.

- Som bornholmer har jeg en tæt forbindelse til Sverige og derfor taler jeg også et rimeligt svensk og også – men knap så godt – norsk. Jeg ved godt, at de fleste skal gøre en indsats for at forstå og tale nordisk, men der kommer heldigvis også hele tiden tendenser, som peger i den rigtige retning. Senest oplevede vi, at det blev helt trendy blandt unge at tale norsk, fordi alle så tv-serien Skam.

- Men også blandt mine nordiske ministerkolleger taler vi vores egne sprog indbyrdes. Det er også grunden til at vi samarbejder så uformelt. Vi kan bare ringe til hinanden eller sende en SMS. Rent spontant. Det sker ikke tit. Men det sker. Og det er en befriende modsætning til meget af det mere formelle internationale samarbejde, lyder det fra Lea Wermelin.

eø

Lea Wermelin sammen med sin svenske farmor, som nåede at blive næsten 100 år, inden hun døde i 2017. Farmoderen kom i huset på Bornholm, hvor hun mødte Lea Wermelins farfar. Foto: Privat.

Glem ikke kultursektoren i en klimaatid!

Evert Taube-skulptur i Stockholm. Foto: Yadid Levy, norden.org.

De nordiske lande har i de seneste årtier reduceret midlerne til samarbejde. Det må høre op, ikke mindst i en tid, hvor der skal være råd til både klimaindsats og kultur, lyder det fra Foreningerne Nordens præsidiemøde i København:

Klimat och kultur hand i hand

Föreningarna Norden välkomnar statsministrarnas vision för det nordiska samarbetet 2030 om att Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region. Satsningen på klimatfrågor och gröna värderingar är helt i linje med de nordiska ländernas decennier långa engagemang i miljöfrågor.

Men det gröna skiftet bör inte ske på bekostad av kultur- och språksamarbetet, som på många sätt är kittet i det nordiska samarbetet inte minst på folklig nivå. Om Norden skall bli världens socialt mest hållbara region bör även kultursektorn lyftas fram.

Allmänt taget behöver det nordiska samarbetet mera medel. Ser man på tillväxten av de nordiska ländernas BNP har samarbetets budget kraftigt minskat de senaste decennierna.

Föreningarna Nordens förbunds presidium

Hrannar Björn Arnarsson, Ordförande, Norræna félagid á Íslandi
Åsa Torstensson, Föreningen Norden i Sverige
Tone Wilhelmsen Trøen, Foreningen Norden i Norge
Marion Pedersen, Foreningen Norden i Danmark
Juhana Vartiainen, Pohjola-Norden, Finland
Turid Christophersen, Norrøna Felagid i Føroyum
Maiken Poulsen Englund, Föreningen Norden på Åland
Jens Kristian Øvstebø, FNUF

Rejsemagasin 2021

Rejsetilbud fra foreningen NORDENs afdelinger

Nordiske, januar 2021

Langeskov:

Lofoten

Oplev midnatssolen på en spændende 6-dages rejse 27. maj – 1. juni 2021

Lofoten er en perlerække af små øer i Norge nord for Polarcirklen med majestætiske fjelde, dybe fjorde, skræppende fugle og duften af tørrede fisk.

Historien går helt tilbage til stenalderen, men særligt i vikingetiden gennemgik området den største udvikling, og man kan i Lofoten finde Nordnorges største vikingeborg. Hver sommer tiltrækkes kunstnere og naturelskere fra hele verden af midnatssolens helt unikke lys, der skinner fra 28. maj til 14. juli, og Golfstrømmen velsigner Lofoten med et mildere klima end andre steder på samme breddegrad. Kridhvide strande, der snildt kan konkurrere med strande i Caribien, er meget specielt for området. Fascinerende Lofoten er smuk dramatisk natur så langt øjet rækker indrammet af havet. Der planlægges afrejse fra Langeskov med bus til Kastrup, hvorfra vi flyver videre via Oslo til Evenes.

Svolvær - også kaldet lysets by er udgangspunktet for vores udflugter de næste dage.

Udførligt program og tilmeldingsskema fås ved henvendelse til formand Grete Østergaard Hansen, grete-hansen@live.dk eller tlf. 65381073

Pris: 11.695 pr. person i delt dobbeltværelse. Tillæg for enkeltværelse 1300 kr.

Prisen er inkl. transport Langeskov/Kastrup, helpension (ekskl. drikkevarer) fra 1. dags aften, alle planlagte udflugter og entreer.

Teknisk arrangør: Gislev Rejser. Rejseleder: Hanne Gunder- sen.

REINE,
LOFOTEN.

FOTO:
FRITJOF FURE.

Brønderslev:

Norge – Setesdalen & Byglandsfjorden

5 DAGES busrejse med afgang fra Brønderslev søndag den 13. juni 2021.

PRIS KR. 4600,- pr. person i delt dobbeltværelse. Tillæg for eneværelse er kr. 900,-

Prisen inkluderer ophold med halvpension og en sejltur på Byglandsfjorden.

Rejsen til Norge foregår i hyggelige rammer ombord på et af Colorlines flotte skibe, som midt på dagen sejler os fra Hirtshals til Kristiansand. Herfra er der kun et par timers kørsel til Hotel Revsnæs, hvor vi skal bo 4 dage.

SØNDAG DEN 13. JUNI kører vi fra Ålborg & Brønderslev til Hirtshals. Midt på dagen går vi ombord på færgen, som i løbet af ca. 3 timer sejler os til Kristiansand. Bor på Hotel Revsnæs i Setesdalen. Middag på hotellet.

MANDAG DEN 14. JUNI er vi på oplevelser ved fjorden. Efter en god nats søvn og et velsmagende morgenbord, finder vi vej til dampskibet Bjøren, som i løbet af et par timer sejler os rundt på store dele af Byglandsfjorden. Vi har en lokal guide med.

Vi besøger en elgpark i Bygland – ikke langt fra fjorden, og vil forsøge at være på stedet, når dyrene fodres.

TIRSDAG DEN 15. JUNI skal vi på en længere udflugt. Vi skal køre på Suleskarvejen, en af de smukkeste turistveje i Norge. Vejen fører os hele vejen over til ”Ørnereden” ved Lysebotn.

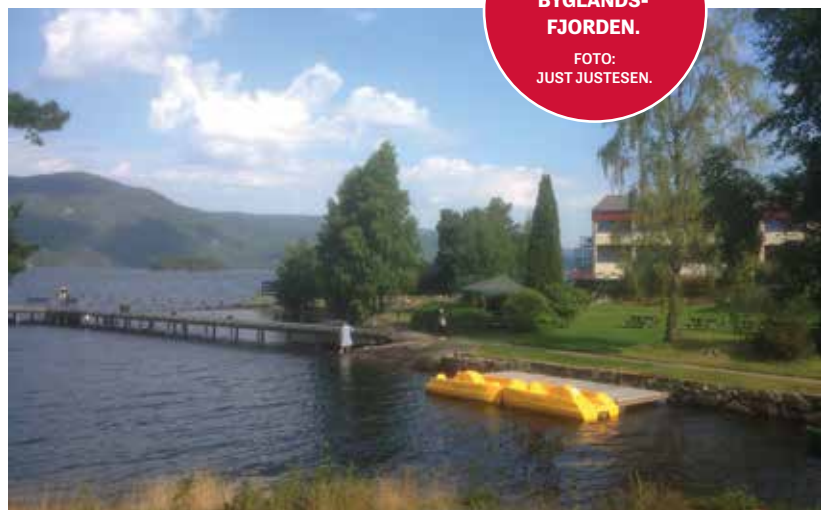
Vi er på Suleskarvejen og i fjeldet hele dagen.

ONSDAG DEN 16. JUNI. Om formiddagen kører vi til en såkaldt tømmerrenne i fjeldet ved Vennesla. Her får vi mulighed for at gå i den rende, hvor store træstammer for 50-75 år siden blev sendt til savværket. Senere på dagen besøger vi byen Evje - områdets handels-centrum.

TORS DAG DEN 17. JUNI er hjemrejsedagen, hvor vi fra morgenstunden kører til oplevelser i Kristiansand. Dagens første oplevelse er et besøg i Ravnedalen, som er en naturpark

REVSNÆS
HOTELL VED
BYGLANDS-
FJORDEN.

FOTO:
JUST JUSTESEN.

med store velbevarede træer, monumenter, broer og småhuse. Klokken 15 sejler vi til Danmark.

ARRANGØR: Foreningen Norden Brønderslev er arrangør. Ålborg Turist er teknisk leverandør og Just Justesen er rejseleder på turen.

PRIS KR. 4600,- pr. person i delt dobbeltværelse. Tillæg for eneværelse er kr. 900,- Prisen indeholder ophold med halvpension, diverse udflugter samt sejlturen med skibet Bjøren på Byglandsfjorden.

TILMELDING til Else Marie Pedersen på tlf. 2173 8016 og/eller til Just Justesen på mail fonager.just@gmail.com eller tlf. 6049 1651. **BETALING:** Ved tilmelding betales et depositum på kr. 600,- pr. person. Restbeløbet betales senest fredag den 16.4.2021 til JUTLANDER BANK i Støvring: 9805 konto 6752156563.

TRANEDANS
VED HORN-
BORGARSJÖN I
VÄSTERGÖTLAND.

FOTO:
ROGER BORGELID.

Silkeborg:

Tranetur til Trollhättan og Göteborg

24. marts - 26. marts 2021:

På deres vej fra deres overvintringssteder i Europas sydligste egne og det nordlige Afrika, flyver traner i titusindvis nordpå mod ynglepladserne i Midt- og Nordsverige. Den lange tur kræver – selv for disse yndefulde flyvere - et hvil, hvilket tranerne hvert år holder ved netop Hornborgasøen i Västergötland. Et helt enestående og spektakulært årligt tilbagevendende "indslag" i tranernes naturlige cyklus er den såkaldte "tranedans". På markerne rundt om Hornborgasøen kan man hvert år i marts og april se titusindvis af traner, der vækker opsigt med en helt særlig dans og speciel sang. Det er et af naturens mest fantastiske skuespil, der udspiller sig her.

Dag 1 – Ankomst til Trollhättan

Turen går til Frederikshavn, hvorfra vi sejler til Göteborg. Herfra fortsætter turen nordpå langs den svenske vestkyst – langs Göta elven og til Trollhättan. Trollhättan-kanalen er lige som resten af Göta-kanalen et enormt bygningsværk på grund af de store højdeforskelle. 10 km gravet kanal og otte sluser skulle der til, før man kunne sejle direkte fra Vänerne til Göteborg.

Dag 2 – Traner og Hornborgasøen

Efter meget tidlig morgenmad er der afgang til Naturum Centret, der ligger naturskønt placeret ved det bedste udsigtspunkt over Hornborgasjön.

Selve søen er ca. 10 km lang og 2-3 km bred, i alt omkring 35 kvadratkilometer.

Den største vanddybde er 1,5 meter. Søen er naturreservat og en af Sveriges rigeste fuglesøer. Vi får kyndig beskrivelse af det fantastiske naturreservat af en lokal guide og senere bliver der rig mulighed for at se udstillingen samt vandre på de afmærkede stier på egen hånd.

Dag 3 - Göteborg

På turen mod Göteborg kører vi langs den svenske skærgård. Vi gør stop ved Nordiska Akvarellmuseum i Tjörn. Ved ankomst til Göteborg modtages vi af en Skandinavisk talende lokal guide, som vi skal tilbringe 3 timer med. Hun hedder Franziska og er særlig udvalgt pga. hendes viden og interesse for arkitektur. Hendes far har nemlig arbejdet som arkitekt i Göteborg i 30 år. Han er i øvrigt fra Tønder og Franziskas mor er fra Sild.

Pris pr. person kr. 3395

Tillæg enkeltværelse kr. 595 pr. person.

Prisen inkluderet: Busrejse i 4-stjernet luksusbus, færgeoverfart Frederikshavn-Göteborg t/r, ophold i dobbeltværelse inkl. halvpension på Scandic Swania Hotel 4 ****, transport og udflugter ifølge program, m. m. Tilmelding til:

Ansrejser på tlf. 7026 0049 eller rejs@ansrejser.dk

Sidste tilmelding er 24.januar.

Slagelse:

Skandinavisk rundrejse: Danmark, Norge & Sverige

Skandinavisk rundrejse

6 dage med bus, skib & tog 1. – 6. september 2021 i samarbejde med Egon's Rejsebureau, Slagelse.

1. dag: Søby Brunkulsmuseum – Med færgen til Norge

Afrejse fra Sjælland, og videre mod Midtjylland til Søby Brunkulsmuseum. Derefter fortsætter vi mod Hirtshals og aftensmaden – inden vi går ombord på Fjord Line færgen, som bringer os til Bergen. Overnatning i udvendige kahytter, alle med vindue.

2. dag: Velkommen til Norge – Rundtur i Bergen

Færgen anløber Stavanger mens vi spiser morgenmad. Herefter sejler vi indenskærs forbi smukke landskaber til Bergen og ankommer først på eftermiddagen, hvorefter vi skal se lidt på byen.

Vi besøger bl.a. Bryggen, som er på UNESCOs verdensarvsliste, og vi tager med Fløibanen, der løfter os 320 meter op over byen til en storslået udsigt. Indkvartering og aftensmad på hotellet.

3. dag: Med Bergensbanen til Oslo

Efter morgenmad anbringer vi bagagen i bussen, hvorefter formiddagen er på egen hånd i Bergen. Midt på dagen stiger vi

på toget, kendt som Bergensbanen. Frokostpakke undervejs. Rejsen går gennem smukke fjeldlandskaber langs Hardangerjökulen, gennem Hallingdal til Oslo. Fra centralstationen går vi de ca. 200 meter til hotellet – hvor bussen holder klar med vores bagage. Indkvartering og aftensmad.

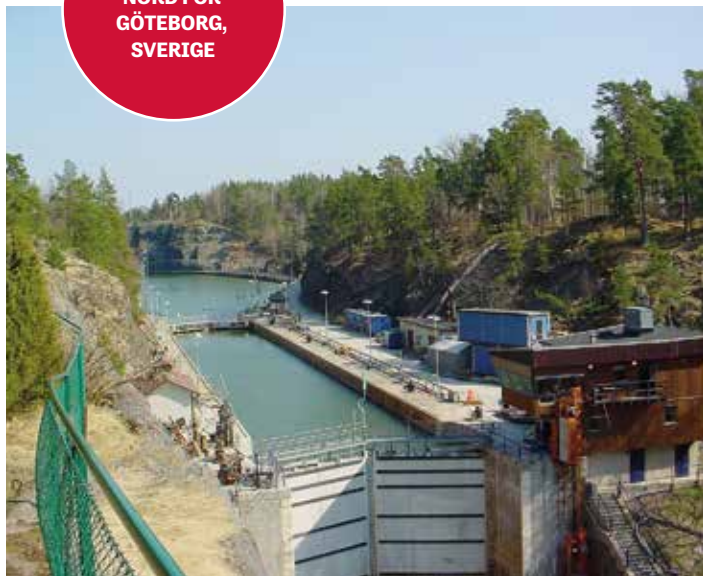
4. dag: Byrundtur i Oslo – Venskabstræf i Follo

Dagen begynder med en byrundtur i Oslo, hvor vi kommer til skihopbakken Holmenkollen – med den storslåede udsigt over Oslo. Derefter besøger vi Vigelandsparken med de mange skulpturer. Undervejs fortæller rejselederen om byens historie og de mange seværdigheder. Turen ender i centrum, ved Operahuset og Rådhuset. Eftermiddag og aftensmad på egen hånd. Medlemmerne af Foreningen Norden kører på et tidspunkt af dagen med bussen til venskabstræffet i Follo.

5. dag: Trollhättan og videre til Oslo

Efter morgenmaden forlader vi Oslo og kører mod Sverige og byen Trollhättan. Her ser vi det store sluseanlæg, hvor skibene hæves eller sænkes i alt 32 meter på vejen gennem de 4 store sluser. Frokost på egen hånd, inden vi fortsætter langs Göta elven. Undervejs til Göteborg kommer vi forbi Bohus Fæstning. Indkvartering og aftensmad på hotellet. >

TROLLHÄTTAN
NORD FOR
GÖTEBORG,
SVERIGE

BRUNKULSMUSEET,
MIDTJYLLAND,
DANMARK

BRYGGEN
I BERGEN,
NORGE

6. dag: Göteborg – Hjemrejse

Om formiddagen tager vi på en lille byrundtur med bussen. Her ser vi nogle af byens seværdigheder og historiske bygninger og besøger bydelen Haga. Derefter fortsætter bussen sydpå mod Helsingborg, og vi tager med færgen til Helsingør. Hjemkomst i løbet af aftenen.

Afrejse: onsdag 1. september 2021

Hjemkomst: mandag 6. september 2021

Pris pr. person i dobbeltværelse/dobbeltkahyt: Kr. 7.199,-

Tillæg for enkeltværelse/enkeltkahyt: Kr. 999,-

Dansk rejseleder på hele rejsen og gebyr til Rejsegarantifonden er inkluderet.

PRAKTISK INFORMATION

Afgang

	Hjemkomst
05.40 DGI-Byen, Tietgensgade 65 v/bowling	18.40
06.20 Høje Taastrup St. Banestrøget v/Taxa	19.20
06.40 Roskilde Station, Ny Østergade	19.40
07.20 Ringsted Station, ved busserne	20.20
08.00 Slagelse Busterminal, Ndr. Stationsvej	21.00

Overnatning:

Natfærge Hirtshals – Bergen, Hotel Zander K, Bergen, Scandic Oslo City og Comfort Hotel Göteborg.

Tilmelding:

Tilmelding til Egon's Rejsebureau på telefon 7020 1847, senest den 1. april 2021 eller online på www.egons-rejser.dk/norden

Husk at oplyse/påføre bemærkning ved bestilling: "Foreningen Norden Slagelse".

Ved tilmelding skal fødselsdag, måned og fødselsår oplyses.

Detaljeret program på www.norden-slagelse.dk

Aalborg:

Den smukke svenske skærgård

Lørdag d. 15. - søndag d. 16. maj 2021. Afgang fra pendlerpladsen ved T.H.Sauersvej kl. 6.00 og fra Kvickly, Bouet kl. 6. 15.

Vi har egen bus og guide med på turen. Sejlads med Stena Line til Göteborg. Første stop bliver øen Marstrand, hvor vi bl.a. får en guidet rundtur på Carlsten-fæstningen. Vi fortsætter til Uddevalla, hvor vi skal overnatte på Bohusgården Hotell med et dejligt wellness-område. Her spiser vi aftensmad og morgenmad. Næste morgen fortsætter vi nordpå til Tanumshede og ser de store helleristningsfelter og Vitlycke Museum.

Vi fortsætter til den idylliske skærgårdsby Fjällbacka, kendt fra Camilla Läckbergs krimier og opholdssted for Ingrid Bergman. Hvis tiden tillader det, besøger vi også det smukt beliggende akvarelmuseum på Tjörn.

Hjemkomst til Aalborg ca. kl. 23.00. Pris for medlemmer 2495 kr., ikke-medlemmer 2695 kr. Tillæg for enkeltværelse 300 kr. Tilmeldingen er bindende, når der er betalt på kontonummer 8145 0000816949. Husk at notere navn og "Sverige".

Tilmelding senest 1. marts til Peter Rasmussen: peter-ras0211@gmail.com eller tlf. 51512553.

Der tages forbehold for coronasituationen. Ved evt. aflysning refunderes det indbetalte beløb.

FJELLBÄCKA.
FOTO:
PETER RASMUSSEN.

Sønderborg/Gråsten:

Trondheim, Røros og fjelde

Besøg Østnorges skove, Chr. IV's kobbermine, Røros' træhusby, domkirkebyen Trondheim, fjeldmark med udsigt til Snøhetta og Rondane

Tirsdag den 18. juni

Opsamling om morgenen – og derefter kørsel mod Kiel, hvor vi spiser vores medbragte madpakke.

Kl. 14.00 sejler vi med **Color Lines** færge mod Oslo, og det bliver en ganske særlig oplevelse at sejle under Storebæltsbroen.

Onsdag den 19. juni

Ankomst Oslo kl. 10 efter en smuk sejlads gennem Oslofjorden.

Vi kører straks mod Røros igennem Østerdalens urskovsliggende skove. På vejen gør vi holdt ved Jutulhogget, Europas største canyon.

Overnatning på Røros Hotell onsdag og torsdag.

Torsdag den 20. juni

Vi går fra hotellet til den smukke og særprægede kirke. Fra kirken går vi videre til Slegdveien, hvor tv-serien, "Pipis juleeventyr", blev optaget. Røros er en mineby, men også en af Europas ældste træhusbyer. Den er opført på Unescos liste over verdens kulturarv. Om eftermiddagen kører vi til den gamle Olavsgruva, en gammel kobbermine, hvor vi får en guidet tur i minegangene.

Fredag den 21. juni

Efter tidlig morgenmad kører vi til Trondheim, hvor vi ser Botanisk have og får en rundvisning + minikoncert i Ringve Musikmuseum.

Overnatning på Clarion Hotel de næste 3 nætter.

Lørdag den 22. juni

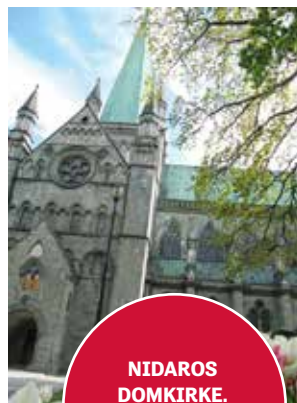
I beslutter og betaler selv de steder og ting, som I vil se. Vi hjælper jer selvfølgelig gerne.

Søndag den 23. juni

Om formiddagen oplever vi Nidarosdomen under gudstjenesten (ellers entre: 110,-). Domkirken er verdens nordligste gotiske katedral. Om eftermiddagen besøger vi Erkebispesgården med Norges kroningsmuseum og rigsregalierne. Bygningen er Nordeuropas ældste profane stenbygning.

Mandag den 24. juni

Efter morgenmad kører vi mod Wadahl Højfjeldshotel, der ligger smukt med udsigt udover Golåvatnet til Rondanes sne-dækkede bjergtoppe.

NIDAROS
DOMKIRKE.

FOTO:
SIV SMEDSENG

WADAH
HØJFJELDSHOTEL

Undervejs gør vi holdt ved en parkeringsplads midt i Dovrefjell. Herfra kan vi ad en natursti gå 1½ km i fjeldet til Viewpoint Snøhetta.

På denne fjeldvandring er der gode chancer for at se både vildren og moskusokser.

Tirsdag den 25. juni

Efter tidlig morgenmad går turen mod Oslo. Undervejs kører vi langs Mjøsen, der er 100 km lang og Norges største sø.

Afgang fra Oslo kl. 14.

Onsdag den 26. juni

Ankomst til Kiel kl. 10 - hjemkomst for de sidste ca. kl. 14.

Pris: kr 8.995,- i dobbeltværelse og dobbeltkahyt.

Enkeltværelse + dobbeltkahyt: kr. 9.495 -

Enkeltværelse + enekahyt: kr. 9.995,- (begrænset antal).

Prisen dækker: alle sejl- og busture, overnatning på hoteller og i kahytter uden køje, aftensmad og morgenmad på hotellerne, og på færgerne, alle entreer.

Tilmelding:

Jens Peter Thestrup ☎ 2344 9104 – jenspeter@thestrup.net
Anna Birgitte Gautier ☎ 2164 6241 – annabirgitte@gautier.dk

Depositum kr. 3.500,- indbetales umiddelbart efter tilmelding: Andelskassen reg. nr. 5953 - 1194583

Opsamlingssteder: Fynshav, Augustenborg, Ulkebøl, Høruphav, Sønderborg, Gråsten, Rødekro og efter aftale.

**MUNCH MUSEET
I OSLO.**

FOTO:
PR-FOTO,
MUNCH MUSEET

Aabenraa:

Hønefoss og Oslo

Tur til Norge med besøg i Hønefoss og Oslo Kristi Himmelfarts ferien onsdag den 12. maj til søndag den 16. maj 2021

Foreløbigt program

Onsdag d. 12. maj

Mødetid kl. 6.45 Gasværksvej, Aabenraa, med bus til Hirtshals. Afg. kl. 12.45 fra Hirtshals med Color Line, frokost på færgen, ankomst til Larvik kl. 16.30. Ankomst Hotel Scandic Hønefoss, Kongens Gata 3 ca. kl. 19.30. Fælles middag på hotellet.

Torsdag d. 13. maj

Besøg i skulpturparken ved Kistefos Museum – The Twist med guide. Hadeland Glasmuseum. Rundvisning i Hønefoss, besøg i Hønefoss kirke. Fælles middag med Foren. Norden Hønefoss.

Fredag d. 14. maj

Afg. fra hotellet i Hønefoss. Besøg på Henie Onstad Kunstsenter i Sandvika. Guidet byrundtur i Oslo, bl.a. Gl. Uni med Munchs Livsfrise og Oslo Rådhus. Ank. til Comfort Hotel Børsparken, Tollbugata 4, Oslo. Opera/koncert, afventer program, evt. lørdag.

Lørdag d. 15. maj

Det ny Munch Museum inkl. guide, Astrup-Fearnley Museet inkl. guide. Tid på egen hånd. Opera/koncert, afventer program, evt. fredag.

Søndag d. 16. maj

Afg. kl. 10.30 fra hotellet. Afg. kl. 14.30 fra Langesund med Fjordline til Hirtshals, frokost på færgen. Forventet ankomst Aabenraa kl. 23.

RET TIL ÆNDRINGER I PROGRAMMET FORBEHOLDSES

Pris pr. pers. i delt dobbelt værelse ca. 6.700,00 kr. Inkl. entreer, guider, 2 fælles middage, 1 madpakke, 2 frokoster på færgen t/r. Enkeltvæ. tilkøb 1.350,00 kr. Husk rejseforsikringen, sygdomsafbestillingsforsikring. Operabillet kan tilkøbes (når programmet kendes).

Tilmelding til Povl Petersen, planeriet@mail.dk eller tlf. 30 66 48 45.

Foredrag om Edvard Munch ved højskolelærer Anja Kjølbj onsdag den 28. april 2021, kl. 19 i Havsteen Stuen, Skt. Jørgens kirke, Aabenraa. Entre 60,00 kr. inkl. et glas vin.

Kontakt: Karen Margrethe Fink, karenmargrethefink@gmail.com eller tlf. 21 20 19 32 Max Ottesen, max.ottesen@mail.com eller 22 17 44 43.

Arrangeret af Foreningen Norden Aabenraa og Aabenraa Kunst & Musikforening.

Teknisk arrangør: OurWorld, Nupark, Holstebro, medlem af rejsegarantifonden nr. 1747.

Aarhus:

Norge: Stavanger, Gaustablik, Telemarken

5. – 10. juni 2021

Program

Færge til Kristiansand

Opsamling ved opsamlingsstederne. Afgang fra Hirtshals kl. 11.45, ca. 3 timers sejlads til Stavanger.

Vi kører langs kysten til Stavanger.

Stavanger byrundtur, Oliemuseum, Helleristninger

Besøg og rundvisning på Oliemuseet, derefter byrundtur, frokost i byen.

Om eftermiddagen kører vi en smuk tur over de små øer som omgiver Stavanger.

Spadseretur på Åmøy, hvor der findes ca. 1000 helleristninger.

Sejltur på Lysefjorden – Prædikestolen og Kjeragbolten, Gaustablik

Vi sejler en fantastisk tur i hele fjordens længde og passerer undervejs Prædikestolen et af Norges absolut største turistattraktioner, Inderst i fjorden passerer vi en anden attraktion Kjeragbolten – en stor klippeblok, der har kilet sig fast mellem to fjelde. I Lysebotn henter bussen os, og vi kører til Gaustablik og indkvarteres på Gaustablik Højfjeldshotel. Her bor vi tre nætter.

Rjukan, Norsk Hydro, Vemorkværket, Hardangervidda.

Ved starten af 1900 tallet opfandt Norsk Hydro salpetergødning og placerede sin store salpeterfabrik i Rjukan. Vi kører gennem byen og besøger derefter anlægget Vemork med verdens første tungtvandsanlæg fra 1934. Herefter frokost og videre til Hardangervidda National Park center i Skinnebus. Udstilling om Nationalparken og vildrener. Mulighed for at købe kaffe og gå en lille tur.

Heddal Stavkirke og Bygdetun, Gaustatoppen

Vi kører sydpå langs Tinnsjø. Af de ca. 1000 stavkirker, der var i Norge i Middelalderen, er der i dag 28 bevarede. Heddal Stavkirke fra 1200 er en af de største. Efter besøg her gør vi ophold ved Heddal Bygdetun, et frilandsmuseum med meget fine eksempler på klassiske norske storgårde. Vi nyder en picnicforkost og kører derefter over Tudda og passerer forbi Gaustatoppen. Mulighed for at komme på Gaustatoppen med tog (billet hertil er tilkøb tur/retur 390 kr. kan bestilles ved tilmelding).

LYSEFJORDEN,
NORGE

Hjemrejse

Færge fra Langesund kl. 14.30 til Hirtshals.

Praktiske oplysninger.

Pris pr. person i dobbeltværelse	kr. 8.900
Enkeltværelsestillæg	kr. 1.120

I prisen er inkluderet:

Busrejse i dansk moderne 4 stjernet bus, Kaffe og rundstykker på udrejsedagen, Færgesejlads - Hirtshals Kristiansand og Langesund – Hirtshals, 5 x middage- 6 x frokost – 5 x morgenmad, Entre og rundvisninger: Vemork museum – Hardangervidda Center – Oliemuseum – Heddal Stavkirke – Heddal Bygdetun, sejltur på Lysefjorden.

Kyndig dansk rejseleder på hele turen. Bidrag til Rejsegarantifonden og EU ansvarsforsikring. Man kan fortryde tilmelding indtil syv uger før afrejse.

Øvrige oplysninger:

Krav til fysik: Man skal være helt selvhjulpne. Rejsen er dog ikke krævende.

Tilmelding til Mols Rejser: info@molsrejser.dk, Tlf. 7587 1212: www.molsrejser.dk

Steinprent. Færøernes Grafiske Værksted.

Samtaler om tåge – samtidskunst på Færøerne

På trods af hængende pandemier, smeltende isfjelde og anden undergang blomstrer kunsten på Færøerne. 'Samtaler om tåge' er titlen på en udstilling på Nordatlantens Brygge. Her får du en smagsprøve.

Fotos: Torben Eskerod, Nordatlantens Brygge.

Ordene 'færøsk kunst' fremkalder nærmest med det samme en meget saftiggrøn landskabelig fornemmelse i mange af os. En af de forestillinger, vi møder kunsten fra Færøerne med, er altså, at kunsten derfra handler om landskab og natur. Men kunst skabt på eller i relation til Færøerne er meget mere, ikke mindst i det 21. århundrede. Det kan man blandt andet forvisse sig om på udstillingen på Nordatlantens Brygge.

Claus Carstensens litografi 'Ape Rules' fra 2018 er skabt som en reaktion på en undersøgelse, der viste færingers skepsis over for Darwins lære.

Hanni Bjartalíð (FO), 1968.

I kølvandet på en relativt sen opblomstring udviklede færøsk billedkunst et ret så homogent og let genkendeligt udtryk, hvor det færøske landskab blev tolket koloristisk og modernistisk.

Samtidskunsten på Færøerne er imidlertid eksploderet og udgør nu en stor og flersporet størrelse med utallige retninger, der ofte udfoldes i tæt samarbejde med internationale og ikke mindst danske kunstnere, hvoraf flere er blevet en del af den færøske kunstscene.

Perlerække af kunstnere

Udstillingen præsenterer værker af Rannva Kunoy, Hanni Bjartalíð, Hansina Iversen, Jóhan Martin Christiansen, Randi Samsonsen, Dennis Agerblad, Svend-Allan Sørensen, Alda Mohr Eyðunardóttir og Julie Sass.

Desuden sætter den i en særlig sektion fokus på Færøernes grafiske værksted, Steinprent, hvorfra man kan se grafiske arbejder af Claus Carstensen, Ian McKeever, Mie Mørkeberg, Knud Odde, Bjarne Werner Sørensen, Torbjørn Olsen, Marius Olsen, Silja Strøm, Fríða Matras Brekku, Bjørn Nørgaard, John Kørner, Anna Seppälä, Zacharias Heinesen, Zven Balslev, Bárður Jákupsson, Tróndur Patursson, Øssur Johannesen, Carl Jóhan Jensen, Peter Laugesen, Tóroddur Poulsen, Peter Carlsen, Anker Mortensen, Jonas Hvid Søndergaard, Erik Heide, Kathrine Ærtebjerg, Kirstine Roepstorff og Margrethe Odgaard.

Udstillingen kan ses indtil 21. februar 2021. Læs mere på nordatlantens.dk

Dennis Agerblad (FO),
1970, Selvportræt i
drag, 2009.

Bjørn Nørgaard (DK),
1947, Uden titel, 2017.

Svend-Allan Sørensen (DK), 1975,
Have you ever seen the rain, 2020.

Randi Samsonsen
(FO), 1977, Don't touch
my Silver Balls, 2020.

Rannva Kunoy (FO),
1975, After History,
2018.

Svend-Allan Sørensen (DK), 1975
Svend Fleuron og Valdemar Rørdam
på færøsk, 2020.

Norden holdes sammen af kærlighed - ikke af fornuft

Vi møder Morten Messerschmidt for at få at vide, hvordan Dansk Folkeparti ser på Norden og EU. Trods mange år i Europa-Parlamentet møder vi en politiker, som ser store fordele ved nordisk samarbejde. Ja, han mener endda, at samarbejdet er stærkt på vej frem – især inden for miljø og forsvar. Fordi Norden er en naturlig enhed og ikke – som EU – en konstruktion, siger han.

Norden er en naturlig enhed, sprogligt og protestantisk, men EU er en konstruktion. Jo, Europa er naturlig, men EU er opstået i opposition til historien, som en modsætning til det egentlige Europa.

Man skulle ikke tro, at Morten Messerschmidt har været dansk medlem af Europa-Parlamentet i ti år, når man taler med ham om Norden og EU. De ti år har nemlig ikke gjort ham mildere stemt over for EU og da slet ikke over for parlamentet. Han bruger et filosofisk udtryk om Norden og EU.

- Norden er umiddelbart. Norden er et levet folkefællesskab, holdt sammen af kærlighed, ikke fornuft. EU er middelbart, et mellemlid. Det, vi bærer i hjertet, vinder altid over det, vi har i hovedet, bedyrer han.

Hjem til Norden

Selvom juristen Messerschmidt i 2014 fik det højeste antal personlige stemmer til Europa-Parlamentsvalget – 466.000 – der nogensinde er afgivet i Danmark, var det dansk politik, som hele tiden rykkede i ham og i 2019 blev han igen folketingsmedlem og nu også næstformand og kulturordfører for sit parti, Dansk Folkeparti.

Hans nordiske tankegang er dog ikke af nyere dato. Allerede i 2014 plæderede han for et nordisk forbund i EU. Denne samarbejdsmodel fører han i dag frem med endnu større overbevisning.

- I mine år i parlamentet mødtes alle nordiske

medlemmer to gange. To gange! Det er da for sølle. Hvis vi formår at holde formøder og koordinere, vil vi have gode chancer for at få gennemført politik på de områder, hvor vi i store træk er enige. Det gælder miljøpolitik, ligestilling, forbrugerbeskyttelse og store dele af udenrigspolitikken. Da jeg forhandlede, var jeg næsten altid først enige med svenskerne og finnerne, men vi forhandlede desværre hver for sig og blev spillet ud mod hinanden.

- Ingen lande i EU er så sjælsbeslægtede som Danmark, Sverige, Finland – og Norge, som dog ikke er med i EU. Identitetsmæssigt er vi meget ens, fordi vi – stort set – deler sprog, og sproget er det fundament, som et folk bygger på. Humor er det, som binder os sammen.

Nem gevinst at høste

Morten Messerschmidt medgiver, at der er visse barrierer rent sprogmæssigt i Norden, og han ser gerne, at svensk genindføres i den danske folkeskole. Selv lærte han svensk ved at læse på svensk – og gennem tv.

- Der skal ikke meget til, før vi genvinder det sproglige fællesskab i Norden. Døren er så nem at åbne, så hvorfor ikke tage den gevinst med?

Han er ked af, at Nordisk Råd fylder så lidt i EU-sammenhæng, men ser alligevel ikke så sort på det med hensyn til nordisk samarbejde. Det lå meget tungere, da han selv var aktiv i Ungdom-

- Musik har åbnet mange døre for mig. Ikke mindst den nordiske musik i form af Jussi Björling, Birgit Nilsson og Edvard Grieg, siger Morten Messerschmidt. I baggrunden Christiansborg Slotsplads med rytterstatuen af Frederik VII, som afgav sin magt til folkestyret og gav grundloven til danskerne. Foto: Esben Ørberg.

- Vi var forbundne helt tilbage fra Kalmarunionen, der blev indgået i 1397, hvor Margrete I forenede os. Det er ikke tilfældigt, at vores nuværende regent har valgt at kalde sig for Margrethe II. Det er en smuk respekt for vores nordiske rødder, siger Messerschmidt. Her fotograferet foran Frederiksholms Kanal i København – med Nordens Hus, flagende, i baggrunden. Foto: Esben Ørberg.

mens Nordiske Råd for 20 år siden, hvor han netop var blevet politisk vakt.

Vi kæmpede for meget

- Dengang oplevede jeg både Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd som kampplads for det, vi ikke var enige om. Atomkraft, indvandring og lignende. Vi talte vores uenigheder op til mere, end vi burde. I dag kan jeg sige, at det er en skam, at vi var så konfrontatoriske, og det gælder for så vidt både højrefløjen, venstrefløjen og midterpartierne. I dag ser jeg heldigvis mere konstruktive tendenser. Det går den rigtige vej.

Messerschmidt nævner især to områder, hvor han ikke blot tror på tættere nordisk samarbejde, men også anser det for at være særdeles realistisk.

- Vi er godt på vej, når det handler om forsvar og miljø. Vi har ikke brug for, at Arktis udvikler sig til en krudttønde i et storpolitisk spil, og det synes jeg, at de nordiske politikere er ved at tage konsekvensen af. Miljøsamarbejde, ikke mindst omkring Østersøen, er også så oplagt, at det vinder genklang. Denne samarbejdstankegang skal vi tage med ned i EU og så i øvrigt huske, at tage Norge med så meget som muligt.

Balterne ligner os – og skal med

Han mener, at samarbejdet, også miljømæssigt, bør omfatte de baltiske lande.

- Balterne ligger sprogligt ret fjernt fra hinanden og fra de nordiske sprog, men kulturelt er landene tæt forbundne. Politisk er balterne og de nordiske lande fjernt fra hinanden på grund af Den Kolde Krig, men vi nærmer os hinanden. De er ved at komme sig efter et halvt århundrede, hvor deres

historiske rod og arv var sat på pause, herunder den katolske og reformatoriske kirke. Men den historiske arv kan ikke forsvinde. Dertil er den for stærk.

- I Norden har vi naturlige rødder, der er vokset ud af en tid for mange hundrede år siden. Rødder skal ikke pådømmes som i Sovjettiden. Den slags

strukturer er uholdbare, og derfor tror jeg også, at vi har gode chancer for at øge samarbejdet mellem Norden og de tre baltiske stater. Ikke kun fordi vi har Østersøen til fælles, men også fordi samkvem og samarbejde er forbundet med både følelser og fornuft.

eø

Fra Norden til Danmark

Der bor omkring 60.000 borgere fra andre nordiske lande i Danmark. Langt de fleste bevarer deres oprindelige statsborgerskab og de bliver vældig godt integreret. Men hvordan er det at flytte til Danmark fra et andet nordisk land? Det kan du få en masse viden om i seks podcasts, hvor tilflyttere fortæller om deres rødder, traditioner og oplevelser med Danmark.

Bag serien står tekstforfatteren og sangskriveren Ulrik Jantzen i samarbejde med Foreningen Norden i Lyngby-Taarbæk. Han fortæller her om tilblivelsen:

- Foreningen Norden i Lyngby-Taarbæk efterlyste projekter, som de kunne realisere. De var meget interesserede i podcast-mediet, som jeg har arbejdet en del med. De var meget glade for idéen om at besøge tilflyttere fra alle de nordiske lande, som var bosiddende i Danmark, og foreningen hjalp mig med at finde nordiske gæster til podcasten. Alle de interviewede i podcasten bor i eller omkring Lyngby-Taarbæk. Derfor var det også interessant at undersøge deres syn på det samme område.

- Jeg er selv uddannet <sprog-pilot> og arbejder som dansklærer i en dansk folkeskole. Derudover holder jeg foredrag om nabosprogsundervisning på seminarierne og har lavet undervisningsmaterialer og musik til nabosprogsportalen nordeniskolen.org. Jeg er medlem af foreningen Norden.

- Jeg var meget overrasket over den gæstfrihed, jeg blev mødt med. Alle podcastens medvirkende inviterede mig hjem i deres egne stuer og de var meget åbne og glade for at fortælle om deres liv i Danmark. En af de gennemgående fortællinger var danskernes syn på natur. Det viser sig, at vi ikke kan måle os med nogen af vores kære naboer, når snakken går om vild natur. En af deltagerne fortalte, at hun havde fundet det så morsomt, at hun havde læst at en dansker var faret vild i en dansk skov. Heldigvis var vedkommende blevet fundet, fordi hun var kommet til en hovedvej efter 20 minutter. Der er forholdene anderledes i Sverige!

Find udsendelserne her.
De varer mellem 17 og
25 minutter hver.

[spreker.com/show/
de-nordiske-tilflyttere](https://spreker.com/show/de-nordiske-tilflyttere)

Lyt til
podcasten her:
<https://sites.ratacast.com/nord>

Grønlandsk - verdens
(måske) sværeste
sprog. Per Bloch,
kommunikationsan-
svarlig i NAPA, inter-
viewer Bula Larsen,
kontormedarbejder
og projektkoordinator
i NAPA og Najâraq
Egede, tidligere admi-
nistrativ medarbejder
i NAPA.

Nordiske sprog under kærlig behandling

Nordens Institut i Grønland har produceret – foreløbig – tre fine radioudsendelser på nettet, podcasts, under titlen (N)ORD.

Første udsendelse hedder 'Kan man glemme sit modersmål' og her hører vi tre nordiske kvinder tale om frygten for at miste sit modersmål, når det ikke bliver brugt i hverdagen. Det bliver til overvejelser om identitet, tab og sproglig frihed.

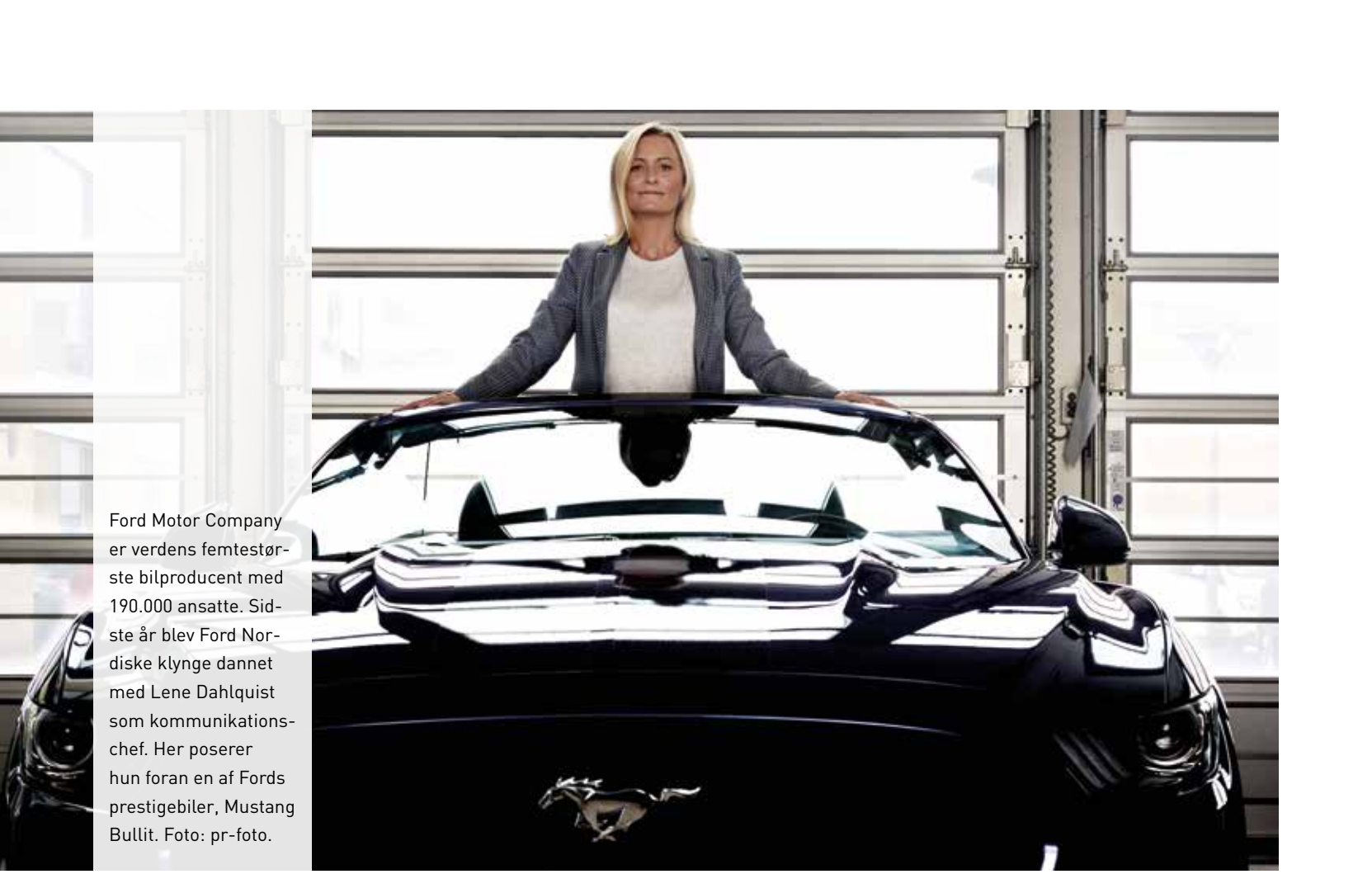
I andet afsnit af (N)ORD undersøges, om grønlandsk er verdens sværeste sprog. Vi møder to grønlandske kvinder, der begge har arbejdet på grønlandsk i det nordiske samarbejde, og derefter afgør to eksperter, om grønlandsk virkelig er sværest i verden.

I tredje afsnit af (N)ORD dykker tilrettelæggerne

ned i islandsk og færøsk og fokuserer på purisme, som handler om at udelukke fremmedelementer fra modersmål. Hvorfor optager islændinge og færinger ikke ukritisk låneord i sproget, men foretrækker at danne nye ord. Og så tester dette afsnit, hvor meget de to folkefærd forstår hinanden.

Med podcasten ønsker NAPA, at nordiske sprog og stemmer bliver lyttet til i hele Norden, og at folk bliver mindre bange for at lytte til de nordiske sprog, de ikke kender. Derfor er podcasten på skandinavisk - dvs. dansk, svensk og norsk.

NAPA er en kulturinstitution under Nordisk Ministerråd med kontor i Grønlands hovedstad Nuuk og arbejder altid med udgangspunkt i Ministerrådets strategi for kulturområdet.

Ford Motor Company er verdens femtestørste bilproducent med 190.000 ansatte. Sidste år blev Ford Nordiske klynge dannet med Lene Dahlquist som kommunikationschef. Her poserer hun foran en af Fords prestige-biler, Mustang Bullit. Foto: pr-foto.

Ford Norden er en stærk stemme i Ford Europa

Et klyngesamarbejde mellem bilproducenten Ford i de nordiske lande har vist sig at være en stor fordel, fortæller virksomhedens nordiske kommunikationschef.

Vi kender alle sammen bilreklamefilmen med den glade familie, der suser afsted på bjergvejene. Far, mor og to børn. Dette billede besluttede Ford Danmark at udfordre for fire år siden med en film på hele 16 minutter om en skilsmissecfamilie.

Filmen gjorde sig så bemærket, at det anerkendte amerikanske netmedie, Huffington Post, fik øje

på den og omtalte den. Og derefter gik det stærkt, fortæller kommunikationschef for Ford Norden, Lene Dahlquist.

- Vi blev bestormet af medier fra hele verden, som ville have en forklaring. Filmen handler ikke om biler, men om en families smerte ved en skilsmisse. Vores amerikanske hovedkontor rynkede i først omgang på brynene. I USA er man jo mere vant til glansbilledeagtige reklamer uden snerten af rebelskhed, som vi gør os mere i herhjemme. Men da reklamefilmen endte med at vinde en Guldløve på filmfestivalen i Cannes, forstummede de løftede pegefingre. Man forstod, at filmen viser

noget om vores måde at leve på i Norden. Og at den rører ved vores følelser.

Fordel at se Norden som én enhed

Lene Dahlquist har været kommunikationschef for Ford Danmark i mange år og blev sidste år tillige chef for kommunikationsafdelingerne i Norge, Sverige og Finland. Det har været en stor fordel at anskue Norden som én enhed i stedet for adskilte lande, både kulturelt og forretningsmæssigt, siger Lene Dahlquist.

- Ford Europa har i mange år været præget af de lande, vi kalder *the big five*, som er England, Tyskland, Frankrig, Italien og Spanien. De omkring 15 øvrige markeder, som Ford Europa består af, refererede til samme chef. Det viste sig efterhånden at være en mere og mere umulig opgave, at skulle tilgodese alle 15 landes stemmer, når markeder og mennesker er så forskellige, som de kan være fra Finland til Ungarn.

Ford i Norden er stadig fire selvstændige selskaber, men samarbejder tæt i, hvad man internt kalder en klynge.

Kritiske nordiske forbrugere

- Vores reklamefilm var bl.a. medvirkende til, at Ford som organisation fik øjnene op for, at vi gør tingene anderledes i Skandinavien. Vores nye skandinaviske samarbejde giver os en stærkere stemme i Ford Europa. Nu blander vi os nemmere i diskussionen, når vi for eksempel kan se, at sydeuropæiske initiativer ikke holder i Norden. Nordiske forbrugere er utrolig kvalitetsbevidste og kritiske, og det kræver, at man tør tage chancer og se projekter fra nye vinkler. Vores skilsmisefilm viser jo virkeligheden for halvdelen af alle familier. Men samtidig viser den også, at livet ikke går i stå af den grund.

- Det fantastiske er jo, at det samme virker i alle de nordiske lande, med ganske små forskydninger. Vi gør tingene anderledes end i for eksempel Sydeuropa, og derfor er det vigtigt, at vi anerkender kulturforskellene og forstår dem. Samtidig er vi gode til at samarbejde på tværs af interne afdelinger. Vores pr- og marketingafdelinger samarbejder ofte, når muligheden byder sig. På den måde får vi endnu større udbytte af vores budgetter, end hvis vi arbejdede strengt opdelt i siloer.

- En anden ting, der er karakteristisk for vores nordiske arbejdskultur, er princippet om den åbne dør. Ledelsen er altid lydhør over for idéer og løsninger, hvis bare man har sine argumenter i orden.

Her har hierarkier ikke så stor betydning. Det er noget, vi opflaskes med allerede i folkeskolen, tror jeg – at tage ordet og sige sin mening. På nordiske arbejdspladser er det typisk indholdet, der tæller, og ikke hvor mange stjerner, man har på skulderen. På det punkt er vi ret ligefremme og frygtløse.

Sprogligt fællesskab samler

Lene Dahlquist oplever ikke blot et kulturelt fællesskab blandt sine nordiske kolleger, men også et sprogligt.

- Vi taler oftest nordisk sammen, når vi mødes. For tiden foregår mange møder jo digitalt, og med nordmændene går det jo helt uproblematisk at tale sammen på hinandens sprog. Når svenskerne kommer på, skal vi bare huske at tale langsomt, så går det også. Når finnerne er med, slår vi over i koncernsproget engelsk, selvom vores finne sagsens kan følge med i snakken. Men fælles for os alle er, at vi oplever det som befriende at kunne tale frit fra leveren indbyrdes. Ingen tager det ilde op.

Selvom Lene Dahlquist slår fast, at hendes karakteristika ikke hviler på noget videnskabeligt grundlag, tør hun godt vove sig ud i følgende beskrivelse.

- Danskerne og nordmændene ligner hinanden: Samme humor, samme ligefremhed, samme mangel på politisk korrekthed. Hurtige på aftrækkeren. Måske lidt rebelske. Svenskerne er mere eftertænksomme og er også ofte mere regelrette end danskere og nordmænd. Så er der sådan en ting som ferie. Den er hellig i Sverige, så der skal man være opmærksom på, at man ikke lige får kontakt til en medarbejder. Her er det ofte lidt mere fleksibelt i resten af Norden.

- Finnerne er vældigt lune – og ofte lidt generte eller tilbageholdende. I Finland lyder en talemåde: 'En uadvendt finne genkendes på, at finnen ikke kigger på sine sko, når vedkommende taler, men på dine!' Og det passer ret ofte.

Respekt hvis man har fortjent det

- Mit indtryk af hele arbejdsmiljøet i Norden er, at respekt ikke er noget, du får med en udnævnelse, respekt skal du gøre dig fortjent til. Og det matcher også min egen holdning.

- Fælles er dog, at vi alle i sidste ende følger den samme strategi. Danskere og nordmænd har nok blot et større behov end svenskerne og finnerne for at få lov til at lufte deres holdninger, inden beslutningerne tages, lyder det fra Lene Dahlquist.

eø

'Det der England og London og sådan

Foreningen Nordens ungdomskampagne skulle have fundet sted omkring Nordens Dag i marts, men måtte på grund af Covid-19 flyttes til oktober. Her gennemgår kampagnebureauet, Have Kommunikation, resultaterne af kampagnen, der bestod af fem elementer: en voxpop-video, en quiz-video i to dele, en kendskabsvideo og en ambassadørkampagne.

Kampagne-konklusion:

I tråd med Jonas Lieberkinds forskningsrapport, som blev offentliggjort d. 23. oktober på Gribskov Gymnasium, tegner der sig også ud fra denne kampagne et billede af, at danske børn og unge har en enorm stor viden om de nordiske landes kultur, geografi, politik og værdier.

Uden megen tøven kunne de fleste af de unge sætte ord på begreber som 'ytringsfrihed', 'tolerance', 'fællesskab' og 'rigdom', når de skulle beskrive, hvad der kendetegner de nordiske lande. De 10-årige kunne også uden besvær, stort set, nævne alle Nordens lande og fordele hvilke flag, der hørte til hvilke lande.

Som det står klart både gennem filmene og vores ambassadørkampagne er både børn og unge ganske bevidste om, at der findes såkaldte nordiske værdier og de peger på ting som 'velfærdsstat', 'tryghed' og 'sikkerhedsnet' som bærende fælles værdier.

Selvom flere henviser til sproget, som et faktum, der knytter os sammen som lande, er de unge stadig ganske splittede, når det kommer til direkte at føle sig hjemme i de andre nordiske lande eller at føle et fællesskab med andre nordiske unge. Her er der en tendens til, at danske børn og unge i ligeså høj grad har deres opmærksomhed rettet mod eksempelvis USA og England.

Som børnene fra Amager Lilleskole svarede på spørgsmålet, om de vidste mere om de nordiske lande end andre lande i verden: 'Ja, helt klart', svarer alle børnene straks. En af pigerne, Esther, supplerer: 'Men selvfølgelig ikke lige så meget som USA, det ved jeg mere om', hvorefter en af de an-

dre, Eva tilføjer: 'Ja, og det der England og London og sådan'.

Ambassadørkampagnen

Sideløbende med videokampagnen kørte Have Kommunikation i hele oktober måned en ambassadørkampagne, der skulle være med til at undersøge danske unges forhold til Norden.

Vi engagerede os med fem unge ambassadører, der gennem deres Instagram-profiler stillede tre forskellige spørgsmål til deres følgere med efterfølgende mulighed for at kommentere, hvorfor man havde svaret enten 'Ja' eller 'Nej' på de forskellige spørgsmål.

Spørgsmålene var som følger: 'Føler du et fællesskab med andre nordiske unge?', 'Føler du dig hjemme i de andre nordiske lande?', 'Findes der værdier, som er særligt nordiske?'

Resultater: Ambassadørkampagnen nåede ud til 268.738 unge og 3.255 svarede på tværs af de tre spørgsmål. Svarene fordelte sig på følgende måde:

- 1 Føler du et fællesskab med andre nordiske unge?
36 pct. svarer Ja - 64 pct. svarer Nej
- 2 Findes der nordiske værdier?
70 pct. svarer Ja - 30 pct. svarer Nej
- 3 Føler du dig hjemme i de nordiske lande?
54 pct. svarer Ja - 46 pct. svarer Nej

Følgekommentarer til svarene:

Fællesskab: De unge, der svarede nej, lagde særligt vægt på, at de ikke følte, at de vidste særlig meget om andre nordiske unge, mens 'ja-sigerne'

pegede på ting som, at de følte at vi har en meget ens kultur, ens kulturforbrug og kan forstå hinandens sprog.

Værdier: Mange nævner drukkulturen, men de unge virker også til at være opmærksomme på et stærkt sikkerhedsnet, velfærd og tillid.

Hjemme: De unge, der svarede nej, lagde vægt

på, at de ikke havde været i de andre nordiske lande og en pegede på de fordomme, der hersker om de andre lande som værende en stopklods for at føle sig forbundet. De, som svarede ja til at føle sig hjemme, fremhævede, at man kan forstå hinanden, at vi har mange af de samme traditioner og at vi geografisk ligger tæt på hinanden.

Kendskabsvideo

Et vigtigt budskab i kampagnen var, at vi i de nordiske lande har mange ting, der knytter os sammen, og at disse ting er vigtige at huske på. Dette budskab forsøgte kampagnen at indkapsle med den sidste film.

Med inspiration fra den amerikanske Netflix-film 'Marriage Story' opfordrede vi tre unge mennesker fra hver deres nordiske land - Island, Danmark og Norge - til at skrive en kærlighedserklæring til et af de andre lande: 'Hvad jeg elsker...' på alle leder og kanter ved de andre lande.

Videoen udkom på Foreningen Nordens Facebook-side, YouTube-kanal og Foreningen Nordens Ungdoms Instagram og herudover blev alle Foreningen Nordens afdelinger samt Dansk Ungdoms Fællesråd, Norden i skolen og Dansklærerforeningen opfordret til at dele filmen.

Målgruppe: Børn og unge i alderen 15-30 år.

Resultater: Videoerne nåede samlet set ud til 43.534, fik 19.580 visninger og 1.535 reaktioner.

Voxpop-video

Voxpop-videoen havde til formål at undersøge unge menneskers viden om Norden og deres forhold til at være nordiske. Bevæbnet med spørgsmål som: 'Hvilke lande består Norden af?', 'Hvad forbinder du med Norden?', 'Er der noget du vil sige, er særligt nordisk?' gik vi på gaden og talte med unge i alderen ca. 15-25 år.

Målgruppe: Unge mænd og kvinder i alderen 15-25 år.

Resultater: Videoen nåede samlet set ud til 57.141, fik 29.402 visninger og 239 reaktioner.

Hvilke lande består Norden af?

Hvilket flag hører til hvilket land?

Quiz-video'er: Nordisk dyst

Quiz-video'erne skulle indfange den yngste del af kampagnens målgruppe, børn fra 10 til 15 år. For at få denne aldersgruppe i tale og få dem til at forholde sig til de relativt komplekse spørgsmål om at føle sig nordiske, skabte vi et quiz-koncept, der på en legende og sjov måde kunne få børnene til at reflektere over det nordiske fællesskab.

Vi tog ud i en fjerde klasse på Amager Lilleskole, delte børnene op i to hold og udfordrede dem i en såkaldt 'Nordisk Dyst'. Børnene skulle svare på spørgsmål i kategorierne geografi, kultur, sprog og politik, samt en bonusrunde, som bestod i at fordele hvilke flag, der hører til hvilke nordiske lande.

Videoerne udkom på Foreningen Nordens Facebook-side, YouTube-kanal og Foreningen Nordens Ungdoms Instagram og herudover blev alle Foreningen Nordens afdelinger samt Dansk Ungdoms Fællesråd, Norden i skolen og Dansklærerforeningen opfordret til at dele filmene.

Målgruppe: Børn i alderen 10-15 år.

Resultater: Videoerne nåede samlet set ud til 73.890, fik 30.068 visninger og 344 reaktioner.

Enormt potentiale i nordiske unge

De nordiske unge har styrke og ballast til at opnå politisk engagement og indflydelse. Forsker Jonas Lieberkind har på opdrag fra Foreningen Norden undersøgt den eksisterende forskning i nordisk ungdomskultur med vægt på omfanget af unges samfundsengagement.

Af Jonas Lieberkind

Forskningen peger entydigt på, at de unge ikke blot er politisk interesserede, men også gerne vil være aktive. Det er karakteristisk ved de unge, at de er mange, at de uddanner sig, at de samler sig i de store byer, flytter tidligt hjemmefra og får børn sent.

Balancegangen mellem inklusion og eksklusion bliver dog stadig vanskeligere – også i Norden. Der er stigende frafald på uddannelsesinstitutionerne og de nordiske samfund er ikke gode til at reintegrere de unge, som falder ud af systemet. Det får betydning for deres politiske dannelse, politiske engagement og syn på samfundet. Forskningen viser:

- De nordiske unge – og unge internationalt – er blevet mere engagerede og interesserede i politiske, sociale og demokratiske forhold.
- Nordiske unge har gode muligheder for demokratisk dannelse – at være og blive demokratiske borgere.
- Men nordiske unge er mere forbeholdne og reserverede end andre unge i forhold til at deltage aktivt og til at involvere sig i protester og lignende politiske aktiviteter. Dette er ikke et udtryk for, at de ikke engagerer sig i samfundet – tværtimod, men derimod, at de som udgangspunkt ikke er systemkritiske, snarere systembevarende. Endvidere er de forbeholdne over for offentlige politiske handlinger. I private, nære og mere intime sfærer er de endog meget engagerede.
- De er vidende om sociale, politiske og demokratiske emner, går i stor stil ind for klassiske demokratiske værdier, forventer at stemme til valg

Nordiske unge er voldsomt engagerede, blot ikke offentligt. De foretrækker private sammenhænge. Det fastslår Jonas Lieberkind, lektor, ph.d., DPU/Aarhus Universitet.

og har mange politiske samtaler i skolen og med venner og familie.

Det bemærkelsesværdige dilemma, som kendetegner nordiske unge – og i særlig grad de danske – er:

På den ene side er de mange, en relativ homogen ungdomskultur (dog splittet af den hårde balance mellem in- og eksklusion, diversitet mellem etniske nordiske og unge med en anden etnisk baggrund mv.), god politisk og demokratisk dannelse mv.

På den anden side er de forbeholdne over for at deltage i protester og andre offentlige aktiviteter.

Ikke desto mindre er det en politisk engageret generation, som dog ikke udtrykker dette engagement i den 'republikanske' (offentligt deltagende) form, som man normalt ville forvente. De er snarere konventionelle end systemkritiske. Alt tyder på, at hvis politikerne og samfundet vil gøre brug af de unges engagement, så er de unge klar.

Højskoleophold ved Kattegat i trygge og smukke omgivelser

Nils Malmros
filminstruktør

Peter Laugesen,
forfatter og
kunsttender

Ulla Terkelsen
korrespondent

Ulrik Haagerup,
direktør
Constructive Institute

Prøv et af vores populære kurser i 2021 - for eksempel:

KUNSTENS NØDVENDIGHED

Mød bl.a. kunsteren Kirstine Roepstorff og kunstsribenten Peter Laugesen. Og kom med til Aarhus, hvor værkerne virker til hverdag på bl.a. Aarhus Universitetshospital, Aarhus Statsgymnasium og DOKK1.

1. - 6. februar • kr. 4.850,-

NYHEDER MED HÅB OG HANDLING

Optimisme, konstruktive nyheder og verdensmålene. Mød bl.a. journalist og direktør, Ulrik Haagerup, Constructive Institute og landsdommer Stig Glent-Madsen, tidl. Dansk Flygtningehjælp og initiativtager til Fonden "Det Nyttre". Udflugt til moderne mediehus.

21. - 27. februar • kr. 4.750,-

MALEKURSUS

Fordyb dig i malekunstens verden. Om du er nybegynder eller øvet. Mød dygtige undervisere og højskoleliv. Ugen afsluttes med fernisering for højskolens kursister. Oplev bl.a. Per Kirkeby og Asger Jorn på kunstmuseet ARoS.

21. - 27. februar • kr. 4.750,-

KINA – RIGET I MIDTEN – AF HVAD?

Kurset kredser om storpolitik og internationale handelskrige. Desuden dykker vi ned i Kinas kulturhistorie, filosofi og litteratur. Vi skal også høre kinesisk musik og prøve Tai Chi. Mød blandt andre Steffen Gram, international korrespondent.

18. - 24. april • kr. 4.650,-

KAMPEN OM EUROPA - EM I FODBOLD

I selskab med politikere og eksperter ser vi tilbage på næsten 50 års medlemskab af EU. Og følger samtidig det europæiske højdepunkt, EM i fodbold. Mød bl.a. korrespondenten Ulla Terkelsen.

14. - 19. juni • kr. 5.250,-

RABAT
Kr. 400,- ved
enkeltværelse uden
havudsigt eller ved
indkvartering i delt
dobbeltværelse

NYHED
12 enkeltværelser
med havudsigt
og eget
badeværelse

“ Kom og vær med
i et muntert, hjertevarmt
og nysgerrigt fællesskab
med masser af vitaminer
til hjerte og hjerne ”

RUDE STRAND
HØJSKOLE
FOR SENIORER

Tlf. 86 55 89 44
www.rudestrandhojskole.dk
Kystvejen 114, 8300 Odder

